

Helsingin kaupungin turvallisuuksuunnitelma 2011–2014

Tiivistelmä

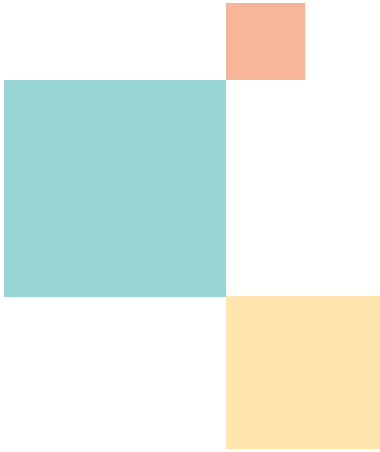

Sisällysluettelo

Monimuotoinen, kansainvälisesti kilpailukykyinen ja turvallinen Helsinki	3
Turvallisuussuunnitelman tausta	4
Turvallisuustyö Helsingin kaupungissa	5
Toimenpiteet turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen parantamiseksi	6
Yleisen kaupunkitilan turvallisuus	7
Liikkumisen ja joukkoliikenteen turvallisuus	8
Yritysten toimintaympäristön ja asioimisen turvallisuus	10
Kaupungin virastojen ja liikelaitosten turvallisuusasioiden koordinaatio	11
Toimenpiteiden toteutuminen ja seuranta	12
Keskeiset lähteet	12

Tekijät: Helsingin kaupungin hallintokeskus, hallinto-osasto,
turvallisuus- ja valmiusyksikkö

Julkaisija: Helsingin kaupungin hallintokeskus

Taitto: Guassi Oy
Valokuvat: Helsingin kaupungin aineistopankki

Tilaukset, jakelu: Helsingin kaupungin hallintokeskus, tietopalvelu
Puh. (09) 310 36690,
s-posti: hallintokeskus.tietopalvelu@hel.fi

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2012:2
Helsingin kaupungin turvallisuussuunnitelma 2011–2014: Tiivistelmä
ISSN 2242-4504, ISSN-L 2242-4504
ISBN (painettu) ISBN 978-952-272-156-3
ISBN (verkko) ISBN 978-952-272-157-0

Paino: Digipaino, Helsinki 2012

Monimuotoinen, kansainvälisesti kilpailukykyinen ja turvallinen Helsinki

---

Kaupunginvaltuuston strategiaohjelmassa 2009-2012 turvallisuus on yksi kaupungin toimintaa ohjaavista kuudesta arvosta asukaslähtöisyyden, ekologisuuden, oikeudenmukaisuuden, taloudellisuuden ja yrittäjämielisyyden ohella.

Kaupunginvaltuuston strategialinjaukset:

- Helsinki on turvallinen ja siisti pääkaupunki, jossa päivittäinen turvallisuus on kansainvälistä huippua kaikilla osa-alueilla. Helsinki osallistuu kansallisen sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen.

Kansallinen sisäisen turvallisuuden ohjelma linjaa paikallista turvallisuussuunnittelua. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen sisäisen turvallisuuden ohjelmasta vuosina 2004 ja 2008. Kansallisena tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisim maa vuonna 2015. Helsingin kaupungin turvallisuussuunnitelma tukee osaltaan tämän tavoitteen saavuttamista.

Turvallisuussuunnitelman tausta

Helsingissä on aiemmin valmistunut kaksi turvallisuusstrategiaa vuosina 2001 ja 2006. Järjestyksessään kolmannen, turvallisuussuunnitelma-nimisen asiakirjan valmistelu käynnistyi vuonna 2008. Valmisteluprosessin eri vaiheissa on tehty yhteistyötä eri hallintokuntien ja kaupungin ulkopuolisten toimijoiden, kuten poliisin ja järjestöjen, kanssa.

Turvallisuussuunnitelma sisältää toimenpiteitä yleisen kaupunkitilan, joukkoliikenteen, yritysten toimintaympäristön ja asioimisen turvallisuuden parantamiseksi ja kaupungin virastojen ja liikelaitosten turvallisuusasioihin liittyvän yhteistyön kehittämiseksi. Suunnitelman valmistelua on ohjannut tavoite saada kaupunkitila turvalliseksi, kaikkien kaupunkilaisten käyttöön (Kaupunginjohtajan päätös 23.3.2011, 29 §).

Suunnitelmassa on keskitytty sellaisiin kaupunkitasoisiin kehittämiskohteisiin, joihin vaikuttamalla voidaan parantaa arjen turvallisuutta ja asukkaiden turvallisuudentunnetta. Suunnitelmassa ei käsitellä erikseen tapaturmien tai lähisuhteissa tapahtuvan väkivallan ehkäisyä, sillä niitä käsittelevät toimikaudeksi 2011-2014 asetetut työryhmät (Kaupunginjohtajan päätös 23.3.2011, 29 §).

Suunnitelma hyväksyttiin Helsingin kaupunginhallituksessa 19.12.2011. Samassa yhteydessä kaupunginhallitus totesi, että suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi yleisen kaupunkitilan turvallisuutta tulisi edistää kaavoituksella ja lupakäytäntöjä kehittämällä. Tavoitteena ovat uudet kahvila-, ravintola-, kioski- sekä julkiset palvelut turvattomiksi koetuilla alueilla sosiaalisen kontrollin lisäämiseksi. Lisäksi kaupunki tukee ja edesauttaa kaupunkilaisten järjestämiä kaupunginosajuhlia ja -tapahtumia (Helsingin kaupunginhallitus 19.12.2011, 1149 §).

Turvallisuustyö Helsingin kaupungissa

Kaupungin virastoilla ja laitoksilla on tärkeitä turvallisuuteen liittyviä tehtäviä, jotka määräytyvät niiden toimialojen mukaan. Turvallisuutta edistetään osana kaupungin normaalia toimintaa esimerkiksi syrjäytymistä ehkäisemällä, kaavoituksella ja rakennetun ympäristön ylläpidolla.

Kuntien peruspalvelujen toimivuus jo itsessään edesauttaa sosiaalista turvallisuutta, sillä niissä ilmenevät ongelmat ja puutteet heijastuvat myös arjen turvallisuuteen. Valtion viranomaisista poliisilla on erityinen tehtävä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisessä.

Joukkoliikenneturvallisuuden osalta päävastuu on Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymällä (HSL), joka myös vastaa joukkoliikenteen turvallisuusstrategiasta suunnittelusta.

Turvallisuussuunnitelmassa on käsitelty myös työturvallisuutta, josta työnantaja on velvollinen huolehtimaan. Kaupungin toimipisteiden asioimisympäristön turvallisuus on yksi palvelun laadun perusedellytyksistä ja välttämätöntä sekä asiakkaille että henkilökunnalle.

Toimenpiteet turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen parantamiseksi

Turvallisuussuunnitelmassa esitetyt tavoitteet on jaoteltu neljään osa-alueeseen. Niistä kolme ensimmäistä käsittelevät pääosin kaupunkilaisten arjen turvallisuutta, neljäs kaupungin sisäisten turvallisuusasioiden koordinaatiota. Suunnitelma sisältää yhteensä 38 toimenpidettä, joiden toimeenpanosta vastaavat kaupungin hallintokunnat, Helsingin poliisilaitos tai Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä (HSL). Toimenpiteet ja vastuutahot on kuvattu yksityiskohtaisemmin turvallisuussuunnitelmassa.

Yleisen kaupunkitilan turvallisuus

Yleisten alueiden, kuten puistojen ja katujen, turvallisuus paranee ja päih-teiden käyttö ja siitä aiheutuvat lieveilmiöt vähenevät

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. edistämällä kuntien mahdollisuutta puisto- ja katuemäntä tai isäntä -toimintaan ja kannustamalla alkoholinkäytön ja siitä aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Vakavasti päihdeongelmaisten hoitoonohjausprosessia ja mielenterveyspotilaiden hoitoonohjaukseen liittyviä yhteistoimintakysymyksiä selkiytetään. Poliisi valvoo järjestystä ja turvallisuutta erityisesti niillä alueilla, joilla esiintyy keskimääräistä enemmän katuväkivaltaa ja häiriökäyttäytymistä.

Turvallisuuskäsitteet huomioidaan rakennetun ympäristön suunnitte-lussa ja ylläpidossa ja asukkaiden turvattomuuskokemusten alueelliset erot pienenevät

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. kartoittamalla rikosten, häiriökäyttäytymisen ja ilkivallasta aiheutuneiden onnettomuuksien kasaumapaikat yhdessä poliisin kanssa ja kohdistamalla niihin toimenpiteitä. Kaupungin hallintokunnat tehostavat yhteistyötään roskaamisen ehkäisemiseksi ja välipitämättömyyteen puuttumiseksi. Yleisten alueiden kamerajärjestelmää kehitetään ja selvitetään liikuteltavien kameroiden käyttömahdollisuudet esimerkiksi suurtapahtumien yhteydessä.

Aiempaa useammalla alueella on asukkaiden yhteisöllisyyttä ja omaa vas-tuuta tukevia yhteistyömuotoja, joilla voidaan vaikuttaa turvallisuuteen ja lisätä asukkaiden ja viranomaisten vuoropuhelua

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. järjestämällä säännöllinen turvallisuusaiheinen asukasfoorumi ja konsultoimalla asukkaita paikallisessa turvallisuusyhteistyössä. Maahanmuuttajat huomioidaan tutkittaessa helsinkiläisten turvallisuuden tunnetta ja rikoksen uhriksi joutumista. Maahanmuuttajille myös suunnataan tietotusta suomalaisesta yhteiskunnasta oikeuksineen ja velvolluuksineen.

Liikkumisen ja joukkoliikenteen turvallisuus

Kaikki matkustajat voivat tuntea olonsa turvalliseksi ja välttyä häirinnän ja väkivallan kohtaamiselta

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. hakemalla lupaa asettaa järjestyksenvalvoja raitiovaunuihin ja linja-autoihin ja puuttamalla joukkoliikennevälineissä tapahtuviin häiriötilanteisiin, tupakointiin ja alkoholinkäyttöön matalalla kynnyksellä. Joukkoliikenneasemien turvallisuutta parannetaan mm. vartioinnin avulla.

Joukkoliikennehenkilöstö voi tehdä työtään altistumatta häirinnälle ja väkivallalle

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. antamalla linja-autojen sisätilan tallentavasta kamerajärjestelmästä lisäpisteitä linja-autoliikenteen kilpailutuksessa ja kehittämällä yhteinen menettelytapaohje uhkaavien tilanteiden varalle.

Yleinen viihtyvyys joukkoliikennevälineessä, asemalla ja pysäkillä paranee

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. selvittämällä mahdollisuudet kameroiden tehokkaampaan hyödyntämiseen keskeisillä liikenneasemilla ja ottamalla liikenneasemat pelastuslaitoksen valvonnan yhdeksi painopistealueeksi.

Joukkoliikenteen turvallisuustilanteen suuntausten tulee olla mitattavissa, jotta voidaan seurata turvallisuustilanteen kehitystä

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. kehittämällä joukkoliikennevälineille yhtenäinen ja vertailukelpoinen tilastointikäytäntö ja sisällyttämällä matkustajien vuosittaiseen asiakastyytyväisyyskyselyyn turvallisuuteen liittyvä osio.

Kuntien osallistuminen liikennevalvontatyöhön omalla alueellaan mahdollistetaan

- Tavoitteen toteutumista tuetaan edistämällä kuntien mahdollisuutta osallistua alueellaan tapahtuvaan automaattiseen liikennevalvontaan poliisin tukena.

Yritysten toimintaympäristön ja asioimisen turvallisuus

Kaupunki tiivistää turvallisuusyhteistyötä elinkeinoelämän kanssa

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. yrityksille suunnattua turvallisuustiedotusta tehostamalla ja turvallisuuskoulutuksella. Myös kaupungin omien ja muiden viranomaisten lakisäätteisten, yrityksiin kohdistuvien tarkastusten sisällöt selvitetään päällekkäisyyksien poistamiseksi.

Asiakkaat kokevat kauppa- ja ostoskeskukset turvallisina asioimispaikkoina

- Tavoitteen toteutumista tuetaan luomalla jatkossakin kaupungin ja yritysten yhteisiä turvallisuusverkostoja niihin kauppa- ja ostoskeskuksiin, joissa on ilmennyt turvallisuuteen liittyviä haasteita tai tarpeita yhteistyön tehostamiselle. Kauppa- ja ostoskeskukset otetaan pelastuslaitoksen valvonnan yhdeksi painopistealueeksi.

Kaupungin toimipisteissä on turvallista asioida ja työskennellä eri vuorokaudenaikoina

- Tavoitteen toteutumista tuetaan ohjeistamalla virastot ja laitokset tekemään menettelytapaohjeet kaupungin viranhaltijoihin ja työntekijöihin kohdistuvien uhka- ja väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja seuraamalla niiden määrää ja laatua ongelmiin puuttumista varten.

Kaupungin virastojen ja liikelaitosten turvallisuusasioiden koordinaatio

Kaupungin virastojen ja liikelaitosten turvallisuusasioihin liittyvää yhteistyötä kehitetään

- Tavoitteen toteutumista tuetaan mm. hallintokeskuksen ja virastojen ja liikelaitosten turvallisuus toiminnan kehittämistä vastaavien henkilöiden välistä yhteistyötä kehittämällä.

Toimenpiteiden toteutuminen ja seuranta

Turvallisuussuunnitelmassa kullekin toimenpiteelle on määritelty vastuutaho ja mahdolliset kumppanit, jotka osallistuvat toimenpiteen toteutukseen tai toimenpiteeseen liittyvään tiedonkeruuseen.

Vastuutahoiksi nimetyt raportoivat puolivuositain tehdyistä toimenpiteistä hallintokeskuksen hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikölle, jolla on vastuu toimeenpanon seurannasta ja arvioinnista. Seuranta varten perustetaan myös seurantaryhmä.

Turvallisuussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden toteutumista seurataan käytössä olevien mittareiden ja tutkimustiedon avulla. Kaikkien suunnitelmassa mainittujen tavoitteiden seuraamiseen ei ole valmiita arviointikeinoja, vaan niitä tulee ensin kehittää.

Keskeiset lähteet

- Helsingin kaupunginhallitus, pöytäkirja, 19.12.2011.
- Helsingin turvallisuusstrategia (2001). Helsingin kaupunginkanslian julkaisu A 18. 31 s.
- Helsinkiläisten arkiturvallisuus (2006). Helsingin kaupungin turvallisuusstrategia. Helsingin kaupungin hallintokeskuksen julkaisu 5/2006. 48 s.
- Kaupunginjohtajan päätös, pöytäkirja, 23.3.2011.
- Strategiaohjelma 2009–2012 (2009). Helsingin kaupunki. Viitattu 15.8.2011. www.hel2.fi/taske/julkaisut/2009/Strategiaohjelma.pdf
- Turvallinen elämä jokaiselle – Sisäisen turvallisuuden ohjelma (2008). Sisäasiainministeriön julkaisu 16/2008. 76 s.

Helsingin kaupungin turvallisuussuunnitelma 2011–2014

Tämä julkaisu on tiivistelmä Helsingin kaupungin turvallisuussuunnitelmasta vuosille 2011–2014, joka on julkaistu Helsingin kaupungin keskuksenhallinnon julkaisuja -sarjassa (1/2012). Turvallisuussuunnitelma hyväksyttiin Helsingin kaupunginhallituksessa 19.12.2011.

Tämä tiivistelmä sekä suunnitelma kokonaisuudessaan on saatavissa maksutta sähköisessä muodossa Helsingin kaupungin hallintokeskuksen verkkosivuilta osoitteesta www.hel.fi/hallintokeskus (→ julkaisut ja kuulutukset) tai painetussa muodossa hallintokeskuksen tietopalvelusta.

